

Izreja, izvzemski pondelj, vsak dan — jutri. Ur. dnevno: 1. Asiskega št. 20, L. nadstropje. Dopisni naj se pošiljajo pisma se ne sprejemajo, rokopolaj se ne vrže. Prof. F. Peric. Lastnik tiskarna Edinost. Tisk. Naročnina: 1. znaša za mesec L. 7.—, 3 mesece L. 19.50, pol leta L. 35.—, in celo leto L. 60.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezna številka v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mma po 40 cent. osmrtice, zavalje, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov mma po L. 2.—, Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2.— Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20. L. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Zdravstvene razmere in zdravstvena politika na Tolminskem

Kakor je »Edinost« je parkrat poročala, se pojavljajo v Polubinih nekako od polovice julija naprej med tamkajšnjim prebivalstvom slučajni ponajveč otročje grize, med katerimi je bilo tudi nekaj lahkih slučajev krvave grize pri odraslih.

Od teh pa je v vasi sami umrla samo neka 21-letna deklica in to edino le vsled zanikarne postrežbe.

Smrtnih slučajev grize je bilo v vasi Polubinih dosedaj 6 in to le pri otrocih v starosti od približno 8 mesecev do 5 let.

Takoj ob izbruhu bolezni je razglasilo županstvo Tolmin potom lepakov prebivalstvu, kako je treba pobijati to bolezen in kako se je ubraniti. V razglasu se je prepoovedalo prodajanje poljskih in vrtnarskih pridelkov ter se priporočala kar največja čistost, zlasti pa razkuževanje. Prepoovedovalo pa se je tudi prebivalstvu prihajati v Tolmin.

Ta zadnja odredba je napravila na splošno vtis, kot da bi bila griza samo Tolmincem nevarna. To sumnjo je zlasti potrdila odredba, vsled katere je bila ne samo vas Polubini, ampak tudi Zabc, kjer se je bil do takrat pojavil en sam slučaj pri nekem 5-letnem dečku, zastražena po orožniških stražah, ki ne puščajo ljudi v Tolmin. Poti proti Lubinju in Sv. Luciji pa so vedno proste.

Ta blokada je zahtevala znatna ojačenja tamkajšnje orožniške posadke. Kljub vsem odredbam pa se je bolezen v vasi sami širila očitno, ker je občinski zdravnik vsled nepoznavanja jezika ter krajevnih razmer samo konstatiral en slučaj za drugim ni pa znal prijeti zla pri korenini.

Nesteto dokazov je že doprineslo naše ljudstvo, kako se zna slepa pokoravati ukazom oblasti in kako uvideva, da je treba v svrhu pobijanja nalezljivih bolezni, ki povzročajo ogromno škodo ne samo v zdravstvenem ampak tudi v gospodarskem oziru, utrpeli mnogovrstne žrtve. Zato pa ima pravico zahtevati, da se take zdravstvene odredbe, ako so stroge, pri tem pa smotrene, in da jih izda zdravstvena oblast na podlagi krajevnega izvida po vladnem zdravniku strokovnjaku.

Blokada, ki traja že kake 3 tedne, je namreč izprala malenkostne zaloge vaških prodajalcev v Polubinih in v Zabc, in lahko si vsak misli, kake neprimljive povzroča tako utesnjenje prometa vsled pomanjkanja živil (kave sladkorja, testenin itd.) ravno ob časi košnje v gorah.

V tej stiski so odposlali Polubinci deputacijo treh mož k podprefekturi v Gorico s prošnjo, da potom svojega zdravstvenega organa prouči to bolezen ter po možnosti omili strogo zaporo. Toda zaman. Prišel je sicer neki mlad zdravnik, ki pa je našel menda vse v najlepšem redu, ker za njim ni bilo nikake spremembe.

Vsled zapore so ovirani ljudje tudi pri izvrševanju svojih državljskih dolžnosti. K okencu iztirjevalnice davkov v Tolminu pristopi starček iz Oblok v baški dolini, da vplača svoje davčne pristojbine. Denar, ki odgovarja točno znesku, naznačenemu na plačilnem nalogu, drži točno prešet. Uradnik mu ga vzame ter ugotovi, da manjka še globa vsled zamujenega obroka. Starček pa se odločno brani plačati češ: Dvakrat sem hotel plačati in sem bil pred nosom Tolmina, pa so me orožniki vrnili, danes pa sem prebrel mrlo Tolmino, kar bi bil že prvi dan storil, pa se nisem čutil zadosti krepkega.

Blokada vasi Zabc in Polubini pomenja ogromno gnetno škodo, katero občutijo zlasti naši temeljito obdačeni trgovci, mesarji in sploh obrtniki, ki živijo ponajveč od nedeljskega zaslužka, ki je popolnoma odpadel, ker ljudstvo iz teh vasi ne sme k službi božji v Tolmin, pač pa neovirano v Sveto Lucijo ali v Podmelec.

Težkoče nastajajo zlasti vsled tega ker se ljudstvo vsled nepoznavanja jezika ne more dogovoriti z orožniki, kajti drugače bi bilo nerazumljivo, da je moral bresti Tolminsko bivši občinski zastopnik iz Polubinih, katerega so orožniki zavrnili, ko je hotel iti do zdravnika za nekega starčka, ki se je poskušoval na planini.

Najhuje je nastopila ta bolezen v Polubinskih Ravnah in sicer v družini Antona Manfreda (pri Miklavu), kjer so umrli v kratkem času trije sinovi v starosti 18, 5, oziroma 4 let, in naposled še gospodar sam. Istotako pri njegovem sosedu Taljatu 4-letna hčerka in petletni sin.

V Zabc pa se pojavlja ta bolezen, kolikor se more doznati, menda edino le med mladoletniki. Smrtnih slučajev je bilo tam 5, najstarejši je umrl v starosti 5 let.

Ljudstvo je popolnoma nepoučeno, kako je treba ravnati pri tej bolezni z bolniki. Od kod pa naj črpa to znanje ko pa se z zdravnikom ne more sporazumeti, ker še ne pozna našega jezika, tako da se more za bolnike sploh malo zanimati.

Gospodu Oskarju Gabrščaku, ki ga je po svojem kratkem a toliko usodnejšem županovanju v svoji županski oporoki zapustil, za to njegovo volilo nima preb. prav nikakega poudara biti hvaležno, kajti tudi dober zdravnik ne opravi ničesar, ako temeljito ne pozna jezika, po katerem prodira v globino bolnikove duše, ki se mu zaupa.

O novih slučajih bolezni sicer ni več slišati, vendar pa traja zapora z neizpremenjeno strogostjo dalje.

Gen. Gonzaga vrhovni poveljnik drž. milice

RIM, 7. Včeraj se je mudil pri ministrskem predsedniku Mussoliniju general Gonzaga. V poučenih krogih zatrjujejo, da je Mussolini ponudil generalu Gonzagi vrhovno poveljstvo nad državno prostovoljno milico. General Gonzaga je po dolgem obotavljanju sprejel ponujeno mesto. Parlamentarni politični krogi pravijo, da sta Mussolini in Gonzaga tekmo razgovora razpravljala tudi o raznih vprašanjih, ki se tičejo državne prostovoljne milice.

Je jako verjetno, da se imenovanje generala Gonzaga za vrhovnega poveljnika milice uradno objavi v ministrskem svetu, ki se v kratkem sestane.

10.000 skavtov v Rimu

RIM, 7. Včeraj je prisostvovalo sv. maši v cerkvi sv. Petra okoli 10.000 skavtov, ki so prispeeli semkaj iz Anglije, Francije, Belgije, Španije, Avstrije, Poljske, Danske, Švice, Švedske in Amerike. Sv. mašo je daroval papež. Po končani službi božji so priredili skavti sv. očetu navdušene demonstracije.

Pašić popolnoma ozdravil

V Evians les Bains ostane do konca septembra

BEOGRAD, 7. (Izv.) K poročilu glede Pašićevega povratka dostavljajo: Pašić ne bo šel na slavnosti v Cetinje, kakor je bilo prvotno javljeno, temveč ostane do konca septembra v kopališču Evians les Bains. Poročila o njegovem zdravstvenem stanju so precej ugodna. Sledovi bolezni so popolnoma izginili. Prihodnji teden baje obišče Radić ministrskega predsednika v Evians les Bains.

Kraljev prihod v Beograd

BEOGRAD, 7. (Izv.) Danes ni bilo nikakih pomembnejših političnih sestankov. V Beogradu se nahajajoči ministri rešujejo vprašanja, ki so radi počitnic ostala neresena. Finančni minister dr. Stojadinović izdeluje finančni proračun. Novinarji se izjavljajo, da se bo Jugoslavija že letos okoristila s solunsko cono.

Za jutri se pričakuje prihod kralja in kraljice z Bleda. V Beogradu prispeja v spremstvu princa Pavla in njegove soproge. Kraljevi dvor na Bledu je že zaprt. Verjetno je, da bo jutri v Beogradu več avdienc.

Danes popolne je odpotuje v Ženevo poseben kurjer z gradivom, ki ga izroči jugoslovnski delegaciji pri Društvu narodov. To gradivo bo služilo delegatom za podlago pri reševanju nekaterih vprašanj.

Odhod jugoslovnske delegacije v Washington

BEOGRAD, 7. (Izv.) Jugoslovnska delegacija odpotuje na medparlamentarno konferenco v Washington 12. septembra zvečer.

Načrt o trgovinski pogodbi z Avstrijo

BEOGRAD, 7. (Izv.) Danes je prispeel semkaj Sava Kuklić, šef jugoslovnske trgovinske delegacije za Avstrijo. Prinesel je s seboj načrt o trgovinski pogodbi z Avstrijo. Trgovinska pogodba obsega pet delov. Drugi del pogodbe govori o obsejnim prometu, ki predvideva preskrbovanje obmejne prebivalstva z živim.

Jugoslovnski Sokol proslavlja 1000-letnico hrvatskega kraljevstva

ZAGREB, 7. (Izv.) Danes se je pričela proslava tisočletnice hrvatskega kraljevstva, ki jo je organiziral Jugoslovnski Sokolski Savez. Na proslavo je poslala vsaka župa po tri delegate. Danes popoldne se je vršilo zborovanje Saveza. Sklenjeno je bilo, da se Jugoslovnski sokol udeleži mednarodne telovadne tekme v Lionu in sokolskega zleta v Pragi.

Grška vojna liga proti Pangalosovi vladi

ATENE, 7. Poveljnik armadskega zbora v Solunu in dejanski guverner grške Makedonije general Cerulis je došel v Atene in s seštal z ministrskim predsednikom Pangalosom, pri katerem je protestiral v imenu solunske vojne lige radi vladnih diktatorskih namenov s skupščino. General Cerulis je izjavil Pangalos, da ga bo vsa vojna liga zapustila, ako bo poskušal razpustiti parlament, predno sprejme ustavo. Vojna liga tudi zahteva, da se ima ustava sprejeti soglasno. Razen tega obstoja veliko nesoglasje med Pangalosom in Papanastazijem radi vprašanja ustave. Ako bo Pangalos nadalje vztrajal pri tem, da se mora sprejeti njegov ustavni načrt, je po mnenju atenskih političnih krogov pričakovati njegov skorajšnji padec. Zanimivo je, da izjavlja Pangalos, da se bo z orožjem uprl vsakemu gibanju proti sedanjim vladim.

Širi se govorica da je bil pred par dnevi vladni zdravstveni organ iz Vidma v Tolminu in Polubinih ter da se namerava sedaj v Tolminu odpreti zasilno infektivno bolnico, kamor bodo prepeljavali grizeve bolnike, na kar bo šele ukinjena orožniška blokada.

Ako ta vest odgovarja resnici, morajo Polubinci upravičeno vprašati pristojna oblastva: Zakaj ni prišla ta odredba izolacije bolnikov, ki bi se bila dala izvesti tudi v vasi sami in bolezen zadušiti v kralj, ljudstvu pa prihraniti toliko gorja, takoj spočetka bolezni?

Francoska ofenziva v Maroku

Rifanski poraz pri Issualu

FEZ, 7. Včeraj so Rifanci napadli postojanke Issual. Francoski oddelki so jih odbili po trisurnem srčitem boju. Na bojišču so našli Rifanci veliko število mrtvih. Letala so obstreljevala Cradro, kjer se zbira sovražne čete. Plemo Gheze Oa se je pri Ghuni uprla Abd El Krimovim poveljnikom ter je izjavilo, da se ne bo več borilo izven svojega ozemlja. V splošnem se opaža pri sovražniku velika aktivnost, ker hoče za vsako ceno obdržati do sedaj zasidene postojanke.

Danes jutraj je razpršila mešana francoska brigada sovražne oddelke pri Saf El Kasbahu. Sovražnik je napadel Dahar in Gebel Nehir. Francoske posadke so se umaknile. Ko so prispele v popoldanskih urah ojačenja, so Francozi izvršili protinapad in potisnili sovražnika iz Daharja in Gebel Nehira.

V španski coni so Rifanci napadli Djabalo. Španska letala so obstreljevala Tagh-Jout, kjer se najbrž nahaja Abd El Krimov brat s svojim štabom.

Londonska posvetovanja zaključena

LONDON, 7. Prvni izvedenci zavezniških držav in Nemčije so končali svoje mislije ter odpotujejo najbrže že danes, da poročajo svojim vladam o poteku posvetovanj.

V diplomatskih krogih zatrjujejo, da so imeli zavezniški pravniki nalog informirati nemškega delegata o stališču zaveznikov v varnostnem vprašanju. Nadalje so imeli nalog določiti vsebino dokumenta, ki bi mogel služiti zastopnikom vladam kot temelj zaključkov zunanjih ministrov.

Nemški delegat dr. Gauss je med drugim zahteval, da Francija po lastnem sklepu ne sme pod nobenim pogojem poslati svojih čet v demilitarizirano cono in da mora o tem sklepati le Društvo narodov. Kakor zatrjujejo, sta podpirala nemško zahtevo tudi angleški in belgijski delegati.

»Times« poroča, da se konferenca ministrskih predsednikov in zunanjih ministrov Francije, Anglije, Belgije, Italije in Nemčije ne bo vršila v Lausanni, kakor je bilo prvotno določeno, temveč najbrže v kakem mestu severne Italije, da se ugodijo želji italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki neče potovati v inozemstvo.

PARIZ, 7. »Petit Parisien« piše, da upa Mussolini doseči garancije za mejo na Brennerju in da je v tej nameri v zadnjem trenutku poslal italijanskega delegata k londonskim posvetovanjem.

Painlevé za evropske zedinjene države

Caillaux priporoča gospodarsko sodelovanje med Francijo in Nemčijo

ZENEVA, 7. Francoski ministrski predsednik Painlevé je imel na zaključni seji vseučilišne zveze za Društvo narodov večji mirovni govor. Med drugim je izvajal naslednje:

Prva naloga mladine je, ustanoviti evropske zedinjene države, da se prepreči ponovitev tragedij, ki jih je človeštvo ravno kar doživelo. Naloga Društva narodov je predvsem, da ustvari nov duh in novo moralo v sožitju narodov. Res, da tega ni mogoče takoj izvršiti, toda treba je vedeti, da so zasrmovali tudi prvega letalca!

PARIZ, 7. »Havas« objavlja izčrpen resume načrta, po katerem naj bi se društvo narodov priključila posebna komisija za vzgojo bodočih generacij v spoštovanju do inozemstva in v ljubezni do splošne človekoljubnosti. Inicijator te ideje je dunajski pisatelj dr. Sigmund Muin. »Havas« naglašja praktično vrednost tega načrta in je prepričana, da bodo francoski intelektualci sigurno znali ceniti plemenita načela načrta dr. Muina.

PARIZ, 7. Finančni minister Caillaux je podal važne izjave o razmerju med Francijo in Nemčijo. Holandskemu novinarju je izjavil:

Pred tremi leti je trpela Nemčija na premožni lakoti, sedaj pa se boji, da jo premog ne zadoši. Njuna povoda, da bi dovolil o poročilih nemških strokovnjakov in upam, da se bo nemški zmognosti in sistematičnosti posrečilo, rešiti vprašanje pridobivanja tekočega goriva iz premoga. Nemčija sama pa ni dovolj močna, da bi mogla izdelovati iz premoga kurilno olje, zato slutim možnost praktičnega gospodarskega sodelovanja med Francijo in Nemčijo, kar se mi zdi važnejše od vsega, kar se je dosedaj poskušalo.

To možnost more dati izvedba reparacijskega programa. V Franciji so dobro znane meje nemških zmognosti, toda Francija ve, da so ji reparacije potrebne. Treba bo izkoristiti sodelovanje nemških strokovnjakov. Francija je gostoljubna dežela in bo rada sprejela nemške delavce. Tako bodo izginili razni predsodki.

Francija ne more odnehati od svojih zahtev glede reparacij, kajti Francozi niso samo upniki, temveč tudi dolžniki.

Najvažna vojna ladja na svetu

LONDON, 5. V ladjedelnici Tine so danes spustili v morje vojno ladjo »Nelson«, ki ima 35.000 ton. Po svoji izgotovitvi bo ta ladja največja vojna ladja na svetu. Posadka bo znašala 1500 mož. Gradbeni stroški bodo znašali 8 milijonov funtov.

Položaj v Siriji

Francoska posadka v Suedi še vedno obkoljeva

LONDON, 7. »Times« poročajo iz Beyrutha, da je zavladal v zadnjih dneh v Siriji popoln mir. Francoska posadka v Suedi je še vedno obkoljena. Živila, vojna oprema in strelivo iz dovažajo francoska letala. General Sarraill je včeraj obiskal Damask. Včeraj je bilo v Halepu usmrčenih enajst razbojnikov, ki so pred enim tednom napadli in ubili dva francoska zdravnika pri El Zoru.

DNEVNE VESTI

Oblastvo razpustilo Gasilsko društvo v Sežani

Tržaška prefektura je s svojim odlokom od 3. septembra, ki je bil vročen prizadejim preteklo soboto, razpustila prostovoljno gasilsko društvo v Sežani. Obenem je bilo zaseženo vse imetje društva ter izročeno sežanski občinski upravi. Organi kr. kvesture so takoj izvršili to naredbo. Premoženje omejenega društva se ceni na 200.000 lir.

Prefektura utemeljuje svoj ukrep s trditvijo, češ da društvo ni delovalo v skladu s svojimi pravili, temveč da se je oddaljilo od cilja, ki bi ga moralo zasledovati!

Pretekli teden smo poročali, da je bila prepovedana prireditve gasilskega društva v Sežani, ki je bila napovedana za zadnjo nedeljo. Kakor kaže sedanjí kruti ukrep proti njemu, ni šlo le za navadno prepoved prireditve, kakršne so na dnevnem redu, temveč je bilo to le uvod k zadnjemu ukrepu, s katerim se odreja iztrebljenje tega zaslužnega društva.

Občinska politika

V nedeljo smo obširno poročali o agitaciji za preuredbo občinskega reda, ki smo jo označili z eno besedo, katere utelešuje vso to propagando, z besedo »podestá«. Podestá naj pride namesto voljenega občinskega sveta in voljenega načelnika občine ali župana. Za nove pokrajine bi pomenil podestá, kakor smo tudi naglasili, da občinski volitev sploh več ne bo v naših krajih, vsaj v slovenskem delu dežele ne. Sicer smo se deleč od zakonite udeležitve te ideje, toda vsi znaki kažejo, da se zbor takimenovalnih »Solonov«, t. j. odbor osemnajststorič, ki ima izdelati načrt za preuredbo države v fašistovskem smislu, peča tudi s tem vprašanjem. Na drugi strani pa se nahajajo že sedaj vse važnejše naše občine v praktičnem pogledu pod režimom »poteštatorv«. Prefektorni komisariji so postali stalna ustanova in so se spremenili v nekatere neodpravljlve občinske »dinastije«.

Kako velikansko škodo predstavlja tak položaj za vse občinsko gospodarstvo, smo že ponovno dokazali in naglasili v našem listu. Nezdovoljstvo in nasprotovanje občinerjev proti njemu prihaja od izraza v skoraj vsakem dopisu iz prizadetih krajev. Skušnje, ki jih nudi sedanjí režim prefekturnih »poteštatorv«, govorijo jasno in razločno, da ni rešitev vprašanja sanacije občin v »poteštatorv«, temveč v rednem in doslednem izvajanju občinskega zakona, ki predvideva, da morajo biti na čelu občine same to zahtevale v obliki sklepov pravo to bi bila normalizacija. Edina reforma, ki bi bila umestna in pametna v slučajih, kjer posamezne občine ne morejo zmagovati stroškov, bi bila morda združitve nekaterih manjših občin v večje. To pa le tam, kjer bi prizadeto občine same zahtevale v obliki sklepov pravo in svobodno izvoljenih občinskih svetov. Vsako drugačno rešitev bo občutilo prizadeto prebivalstvo kot nasilje, ki bi povzročilo zares neodpravljlve lokalne spore in razdore.

Takšna H bila pravica in logična normalizacija občinskih razmer. Posl. Farinacci jo pa vidi, kakor vemo, ravno v režimu občinskih komisarijev, iz česar sledi, da so odločilni krogi vladajoče stranke napačno poučeni o rezultatih tega režima v naših krajih ali pa da prezirajo pousse, ki jih vsebujejo.

Isti so poročali ravno te dni, da je minister Federzoni predložil sepatu in poslanski zbornici seznam kr. odlokov o razpustitvi občinskih svetov za dobo januar — december 1924. Ta statistika je začiniv prispevek k vprašanju normalizacije občin v Farinaccijevem smislu. V L. 1924 je bilo razpustitvi 278 občinskih in 10 pokrajinskih svetov. V isti dobi je bila podaljšana oblast občinskih komisarijev v 361 občinah.

Za l. 1925. bo tozadevna statistika brez dvoma še mnogo zgornjeje pričala o »normalizaciji« občinskih uprav.

Pravica in dolžnost narodnih manjšin

V Berlinu se je vršil zadnje dni kongres Nemcev iz inozemstva, ki je razpravljal o odnosih teh Nemcev napram nemški državi. Navadno ni imel ta kongres političnega značaja, vendar izhaja iz poročil, ki prihajajo v javnost — razprave so bile namreč zapne — da so razpravljali toliko o dolžnostih pripadnikov nemškega naroda do države-matice, kolikor tudi o nalogah, ki naj jih vrši država napram Nemcem v inozemstvu. Potemtakem ni bil kongres brez političnega značaja.

»Prager Presse« izjavja, da bi bilo naivno, če bi se izpodtakali na tem, da se Nemčija sistematično bavi z vprašanjem Nemcev, ki živijo v inozemstvu ter da jim izslsti po svetovni vojni povesča vedno večje zanimanje in skrb. To je najnaravnejša posledica dejstva, da je število Nemcev v inozemstvu močno naraslo in tudi naraven odsev dejstva, da gre za pretežno kulturne in politično zrele elemente, za njih razmerje do države-matice, ki je naraven izraz njihove narodne zrelosti. Odnosaji, ki naj služijo ohranitvi narodne zavesti in kulturni neprenehljivosti z državo-matice se morajo smatrati kot naravna pravica manjšin — toliko za nemške manjšine v vseh možnih delih Evrope in Amerike, kakor se zahteva tudi za čehoslovnske manjšine v Nemčiji, Avstriji ali Ameriki.

Bivši francoski ministrski predsednik Viviani umri

PARIZ, 7. Bivši ministrski predsednik Viviani je danes umrl v nekem zdravilnem zavodu v Clamatu. Podlegel je progresivnemu mrtvoudu na katerem je že dolgo bolehal. Pokojnik je bil rojen 8. novembra leta 1863. v Sidi Bel Ables v Alžiru in se je posvetil odvjetništvu poklicu, ki ga je izvrševal kot državni pravdnik na prizivnem sodišču v Parizu. Pozneje je bil izvoljen za poslanca, postal je senator, večkrat je bil imenovan za ministra in končno za ministrskega predsednika.

Odklečno pa se čemu, da bi Nemci v inozemstvu in njih organizacije vršile politično službo za državo. Pač pa so nemške manjšine poklicane, da utrjujejo poti za novo sožitje nemstva z Evropo in svetom. Stremenje, da bi se iz Nemcev v inozemstvu napravil instrument nemške osvojevalne misli, ne more koristiti ne tem poslednjim, ne nemški državi. Tem ne, ker jih postavlja v nasprotstvo s tistimi državami, v katerih živijo in delujejo, državi pa ne, ker bi oviralo to razvoj resnične mirovne politike Evrope in zagotovitev miru sploh.

Ta izvajanja so pomembna tudi z ozirom na položaj naše narodne manjšine v Italiji. Na eni strani zato, ker ugotovljajo naravno pravico narodnih manjšin, da se čutijo kot sestaven del svoje etične skupnosti. Na drugi strani pa moremo mi ugotoviti, da ne misli mo na nikako »politično službo«, ki bi motila mirno razmerje s kakim drugo državo, marveč gre naše stremenje le za to, da bi mogli v tej državi zadovoljno živeti kot lojalni državljani. Naše sočustvovanje s soplemeniki je — kakor ugotovlja pravski list — naravna pravica in nikdo nima pravice videti v tem kako protidržavno razpoloženje. Mi bi bili marveč srečni, ako bi mogli vršiti tisto dolžnost, ki jo »Prager Presse« prisvoja narodnim manjšinam: dolžnost mostu do prijateljskih odnosov med obema državama.

Nova krivica

Pri naslovih pri poštnih pošiljках v naše kraje novih pokrajin je veljal do sedaj običaj, da se je pisalo ime kraja v uradni poitalijanci in domači slovanski obliki. Drugi del naslova je bil lahko pisan v slovenskem jeziku. Ta običaj sta sprejeli kot pravilo toliko javnost kolikor poštna uprava. In dostavljajo pošiljatev se je vršilo v navadnem redu. Takla uredba je bila na drugi strani tudi v skladu s predpisi, ki veljajo v teh krajih glede javnih napisov pri trgovskih firmah, kjer se dovoljuje dvojezičnost pod pogojem, da stoji italijansko besedilo na prvem mestu in da ni napisano s manjšimi črkami nego slovansko besedilo.

Dostavljanje pošiljatev se je vršilo, kakor omenjeno, v onem navadnem redu, ki ga opoznamo tudi v drugih pokrajnah kraljevine. Poleg tega ni bilo slišati nikake pritožbe proti temu običaju. Kljub temu je sedaj poštna uprava poenkratla, da je menda tako pisanje krajevnih imen premala patriotično ter je odredila, da morajo biti pisana od sedaj dalje izključno v uradni italijanski obliki.

Evo sedaj tozadevno sporočilo tukajšnjega poštnega ravnateljsva, ki ga objavljamo brez pripomb in komentarjev:

»Da se zagotovi popolneše izvajanje kr. odloka od 29. marca 1923. št. 800, ki določa uradno imenovanje občin in drugih krajev anektiranega ozemlja, opozarja ministrstvo občil, da bi bilo primerno predpisati, da se mora v naslovih na poštnih in brzojavnih pošiljках v omenjene kraje rabiti, pri imenovanju krajev izključno italijanski jezik.

Zato bodo morali poštni uradi odklanjati od sedaj dalje priporočene in zavarovane predmete, zavojce, nakaznice in brzojavke, ako ne bo kraj napisan v uradni obliki.

Iz urada Pol. dr. »Edinosti« v Trstu

Domink Turk in soproga: Prošnje za podaljšanje Va a h listov čakajo na Vaš podpis že od 17. avgusta t. l.

Pridite dvigniti potne liste in prošnje za obnovo. Osrednje tajništvo.

— Nalezljive bolezni v našem mestu. V času od 29. 8. do 5. 9. 1925 so bili v našem mestu slednji slučaj nalezljivih bolezni: davica 3, škrlatica 7, trebušni legar 14, krvava griza 2, paratifus 6. Umrla je ena oseba na škrlatici.

— Z ljubljanske univerze. Inskripcija na ljubljanski univerzi se prične dne 1. oktobra in traja do 9. oktobra. Rektor univerze v novem študijskem letu je dr. Leonid Pitamic prorektor pa dr. Karel Hinterlechner. V prošlem študijskem letu je imela ljubljanska univerza 1210 slušateljev in 81 slušateljke.

— Akcija za ustanovitev jugosl. konsularne akademije. Beograjska trgovska zbornica, ki je svojedobno uplivala na to, da se reformira naša konsularna služba, je sedaj pričela akcijo za ustanovitev jugosl. konsularne akademije v Beogradu. V to svrhu se bo v Beogradu dne 20. septembra vršila tozadevna konferenca.

— Srednja tehnična šola v Splitu. V Splitu se je ustanovila srednja tehnična šola, ki se odpre v začetku novega šolskega leta. Zaenkrat se aktivira gradbeni in strojni fečaj.

— Krediti za jugosl. pristanišča. Jugosl. ministrski svet je votiral znatne kredite za izgradnjo nekaterih dalmatinskih pristanišč. Za izgradnjo pristanišča v Gruzzi pri Dubrovniku je dovoljen kredit 7 milijonov dinarjev. Pristanišče se razširi tako, da se prekooceanskim parobrodom omogoči dohod v ustje Omie. Za razširjenje pristanišča v Ulčanju je odobren kredit 1.100.000 dinarjev, za pristanišče v Sarmatinu pa 400.0

Društvene vesti

— **Sestajkova Čitalnica** opozarja vse članke, da se sestanek, ki se bo vršil danes, v torek ob 8.30 zvečer v dvorani DKD. Prisotnost vsakega člana je obvezna. Na sestanku so vabljeni tudi vsi na novo prijavljeni člani. — Odbor.

— **M. D. Zvezja**. — **Bojana**. Danes ob 20. uri važna odobrova seja. Navzočnost vseh odborov, načelnikov odborov ter T. V. obvezna. Jutri ob isti uri važen društveni sestanek. — Prosi se ločnosti in polnoštevilnosti. — Tajnik.

— **Srednjoškolsko združenje**. Danes ob 17. uri redna odobrova seja v prostorih M. D. P., Corso Garibaldi 31/1. — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

— **Prometna neizgoda na ulici**. Ko se je barokovskimi tramvaj št. 150 večeraj zjutraj ob 7.30 premikal čez Trst, izobilje proti mestu, mu je prišlo iz ulice Ghega nasproti veliki tovornjaki, na katerem se je peljalo več delavk in mladcev, namenjenih na delo v pristočno luko. Zazipavši bližajoči se tramvaj, je voznik poglavljal, da bi se umaknil s tira, toda zdi se, da živili nista ubogala. Čeprav je tramvajski uslužbenec, videč voznikovo zadrego, takoj stisnil zavore, je tramvaj trčil ob voz. Sinek je bil precej močan, a k sreči ni imel hujših posledic. Na tramvaju je popokalo več šip, kar je seveda povzročilo med potniki, posebno med delavkami na tovornem vozu, precejšnjo zmedo; nekatere so deloma radi sunka, deloma iz strahu popadale z voza in se pri tem poškodovale, a k sreči le neznatno 40-letna Ana Hrečak je zadobila majhno bunko na glavi; 26-letno Antoinette Sutter, 37-letno Pijo Polutan in 35-letnega Karla Chierici so pa stekli na drobič, neznatno ranili po obrazu. Vsi so dobili potrebno pomoč od zdravniške rešilne postaje, ki je bil poklican na lice mesta po telefonu iz bližnje kavarne «Miramar», nato so šli po svojih opravkih. Promet, ki je radi nezgode, posebno pa radi množice radovednežev, obstal, je bil čez dobrih deset minut zopet izpostavljen.

— **Poskusek samomor na sodišču**. Večeraj predpoldne okoli 10. ure se je neka mlada ženska ustavila v veži poslopja civilnega sodišča v ulici Sanità ter izpla s samomorilnim namenom nekoliko jodove tinkture. Mimoidoči, ki so zapazili njeno dejanje, so poklicali na pomoč zdravniške rešilne postaje. Ta je dal zastrupljenko, ki se je izkazala za 30-letno zaslebnico Alice Eder, stanujočo v ulici Giulia št. 30, prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in jo tako rešili iz vsake nevarnosti. Ederjeva ni hotela povedati, zakaj se je hotela iznebiti življenja. Na njeno željo je bila prepriščena domači oskrbi.

— **Ponesrečeni pri kolesarski tekmi**. Neko tržaško športno društvo je priredilo v nedeljo kolesarsko tekmo, katere se je med drugimi udeležil tudi 24-letni mehanik Angel Razza, stanujoč v ulici Mazzini št. 25. Tekom tekme, ko je črvel z drugimi tovariši proti Cervinjanu, je blizu tamonjšega cilja zavozil v skupino ljudi, ki je stala na cesti in jo zapirala. Pri tem je Razza zletel tako nesrečno s kolesa, da si je zelo nevarno pretresel možgane. Na pomoč mu je moral priti zdravnik rešilne postaje, nakar je bil nesrečni dirkač prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevarnem stanju v kirurški odelki.

— **Dve nesreči pri delu**. V kamnolomu inženirja Pachernin v Sv. Križu se je večeraj popoldne ponesrečil 18-letni podajec Benjamin Berni. Mladenec je bil zaposlen pri stroju, ki vlačil iz kamnoloma vozičke, naložene s kamelemi; imel je nalogo paziti, da se jeklena žica, ki kateri so privezani vozički, ne zaplete. Pri tem poslu se je Berni, hotel uravnati žico, preveč približal vretenu, na katero se je žica navijala; prišel z obema rokama med žico in vreteno in malo je manjkalo, da mu jih ni odtrgalo. K sreči pa so drugi delavci na njegovo obupno vpitje takoj ustavili stroj in opostili mladeniča iz strašnih klešč. Kljub temu pa je siromak zadobil številne in hude poškodbe po obeh rokah; desno je imel zlomljeno v zapestju. Potem ko so mu tovariši za silo obvezali rane, je bil Berni prepeljan z nekim avtomobilom v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti dober mesec dni.

— **Podobna nesreča je doletela** večeraj popoldne 34-letnega težaka Elio Fabris, stanujočega v ulici Aldo Manzoni št. 8. Zaposlen na vlačilcu «Bravos», ki je okoli 15. ure pristajal v ladjedelnici «Cantiere Navale Triestino», je hotel potegniti na krov debelo jekleno vrvo, da bi se ne zapletla ob vijak. Ker se je pa brod šel gibati, se je vrv napela in potisnila Fabrisa ob ograjo parnika. Siromak je pri tem zadobil hude poškodbe po spodnjem delu života; zlomilo mu je tudi kolčne kosti. Po prvi pomoči, ki mu jo je podal na lice mesta polician zdravniške rešilne postaje, je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico. Okreval bo, ako ne nastopijo kake komplikacije, v 3—4 tednih.

DAROVI

Drugi seznam darovalcev za sliko pok. dr. Klementu Jugu: Artur Lokar L. 10.—, Anton Sliker 2.—, Mag. pharm. Ščuka 5.—, Zoran Dietz 2.—, Fran Vuga 3.—, Dr. Stemberger 5.—, Igor Lokar 1.—, Rudolf Bralin 2.—, Cela družba skup 5.—. Skupaj 35.— lir.

«Odbor za proslavo spomina dr. Klementa Jugu» v Gorici.

Vesti z Goriškega

— **Otvoritev lovske razstave** v Gorici. V nedeljo zjutraj je bila na slovesen način otvorjena lovska razstava v Gorici, ki zadobiva tem večji pomen radi okolišnosti, da je to prva lovska razstava, ki je kdaj bila prirejena v mejah italijanske države. Ker nameravamo primesti natančnejši popis razstave v četrtkovni številki, zato se za danes omejamo na kratko poročilo o slavnosti otvoritve.

Ob 10. zjutraj se je podalo predsedstvo razstavnega odbora skupno s sen. Bombigom na južno postajo, da sprejme zastopnika vlade, ministrskega podtajnika on. Panunzio in zastopnike pokrajine ter druge došle goste. Po sprejemu na južnem kolodvoru so se podali vsi skupaj v goriško mestno hišo, odkoder so se po kratkem odmoru odpeljali na razstaveni prostor v poslopju in parku goriške gimnazije v drevedu XX. Settembre.

Točno ob 11. uri so došli avtomobili z zastopniki in predsedstvom na razstaveni prostor, kjer je kot prvi spregovoril senator Bombig, ki je izročil v imenu mesta pozdrave zastopniku vlade in ostalim gostom. Po sprejemu na južnem kolodvoru so se podali vsi skupaj v goriško mestno hišo, odkoder so se po kratkem odmoru odpeljali na razstaveni prostor v poslopju in parku goriške gimnazije v drevedu XX. Settembre.

— **Pogledu razstave** so se gostje odpeljali na pokopališče junakov v Via Cappuccini, kjer je on. Panunzio položil v imenu vlade krasen venec. Popoldne se je vršil v hotelu «pri pošti» banket, po katerem si je zastopnik vlade ogledal muzej osvobodjenja, goriški grad in severno postajo. Po mestu, ki je bilo zavito v zastave, je plalo ves dan živahno življenje, zvečer pa so bile izločbe nekaterih trgovin razkošno razsvetljene. Že popoldne je obiskalo razstavo veliko število goriškega občinstva in zunanjih gostov, ki so se jako pohvalno izražali o razstavi.

— **Kaj se govori po mestu?** — Govori se, da namerava «Adrija» tudi letos privediti svoj «Poslovilni večer». Če bo le res? In kakšen bo neki?

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV V GORICI

— **Mladinski odtok** Z. P. D. Solkan bo imel v nedeljo dne 13. t. m. svojo društveno prireditev v dvorani g. Mozetiča s sledečim dnevnim redom:

- 1) «Moja pomlad», poje domači pevski zbor.
- 2) «Rožmarin», poje «Mladina» iz Sempetra in domači zbor.
- 3) «Ej tedaj», poje zbor «Mladina».
- 4) «Pogled v nedolžno oko», poje zbor «Mladina».
- 5) «Ljubosumnost» veselo igra v enem dejanju.
- 6) «Janko in Anka», poje «Mladina».
- 7) «Kakršni gospod tak sluga», veselo igra v enem dejanju.

Ker je to ena najboljših domačih prireditev upa odbor na številni obisk s strani slov. občinstva, ki ga tem potom vabi, k obilnemu posetu. — Odbor.

— **Iz Prvačine**. Zadnja številka «Gor. Straže» nas je — poznane «brezbožne», «framasonske» Prvačkovce, mehko pobožala. Kako to? Saj ji je znano, da tu deluje «Prosvetno društvo» — članica Zveze prosvetnih društev v Gorici, ki so mu včlanjeni vsi člani «Dramatičnega kroga» v Prvačini? Namen je razviden iz zaključnih stavkov: Potrebno je, da se krožek včlani v kako Zvezo. Zaradi okolišč, ki je včlanjena v P. Z., je jasno, kam naj se včlani. — K tej tendenčni opazki pristavljamo Prvačkovci, da, če hodijo k prireditvi v Prvačino Domberžani, hodimo pa v Dornberg — Prvačkovci.

Gospodarstvo.

Trgatev

Bliža se čas trgatve, v katerem spravi trga vinogradnik sad svojega celoletnega truda. Da, morda ni gospodarske panoge, ki je zahtevala posebno zadnji dve leti, ne samo neumornega dela in truda, velikih stroškov in skrbi, temveč tudi raznovevjanja. Kajti kdor ni vinograda pravilno oskrboval in ga negoval, kdor ni o pravem času zatiral raznih trdnih bolezni s škropljenjem, zvepšanjem in raznimi drugimi sredstvi, ta nima več časa obratiti in trgati. Vsaka malomarnost se sedaj bridoča maščuje.

Kakor se maščuje malomarnost pri obdelovanju in oskrbi vinograda, tako se zna maščevati še v večji meri malomarnost v kletarstvu. Kratko — kakor je potrebno razumevanje in skrb pri vinogradništvu, toliko bolj je potrebno tudi v kletarstvu.

Nauki umnega kletarstva se pri nas še malo upoštevajo. So tudi drugače marljivi gospodarji, ki se pa za napredek v kletarstvu malo zmenijo in delajo vse po svoji glavi in stari navadi ne glede, ali se to dobro ali slabo. Kolikokrat se dogodi, zlasti če se spravi grozdje v mokrem deževnem vremenu, da postane vino nestanovitno, kalno in neokusno, katero se potem rado pokvari, na zraku rjavi, se zgosti in poleti zavre. Da se obvarujemo slabih posledic in nepopravljive škode v tej važni panogi našega narodnega gospodarstva, objavljamo tu na kratko nekoliko pravil v pouk našim vinogradnikom.

— **Čas trgatve**. Ko se bliža čas trgatve, izgublja grozd dan za dnem kalnino in pridobiva na sladkoru. Iz listov prihaja sladkor toliko časa v grozd, dokler grozdni peceli ne oleseni. Grozd je popolnoma dozorel šele tedaj, ko se trtno kletje prične barvati in ko olesene grozdni peceli. Vino iz nezrelega grozja je lahko, šibko, vodeno in kisel, brez finega okusa. Tako vino je manj stanovitno in tudi podvrženo raznim boleznim. Torej ne obračajte grozja, dokler ni popolnoma dozorelo.

— **Klet**. Preden se začne s trgatvijo je treba dobro osmestiti klet, očistiti vse smrdljive stvari in če le mogoče pobeliti. To se prav lahko napravi, ako napravimo prav sedek apneni belež, kateremu se doda nekoliko galice. S to zmesjo poskrbimo stene in strop s škropljenjem. Ko se belež posuši, se to delo ponovi.

— **Orodje**. Ko smo poskušali klet, pride na vrsto orodje, kakor grozdni mlinci, rezalne mreže, stiskalnice, brenčaji in druga posoda. Vse to orodje je treba najprej suho odrgniti, nato se šele z vodo oprati. Posebno je treba odpraviti plesenobo z lesa in rjo z železa. Plesenoba daje vino neprijeten okus, rjavjenje pa povzroča poškodbe vina.

— **Plesnive sode** je treba najprej odrgniti, ali posttrgati, nato izplakniti s čisto vodo. Če 2 dni se sode z vodo 4—5% sodovim lugom zakuhajo in z mizno vodo opere. Tako osmesteno sode je treba 2—3 dni osušiti in ako se takoj ne rabi — zažveplati in dobro zabiti. Kdor je imel sode pravilno shranjene, vsaka 2—3 mesece shranjene in zabite, ta jih lahko 2 dni pred rabo odpre, in pomije z mizno vodo da se okus po žveplu odpravi. Rjave železne predmete je treba očistiti s peskom nato z vodo oprati in osmestiti s čisto vazelino.

Kakor je potrebna snaga v kleti in pri posodi, tako je potrebna tudi pri trgatvi.

— **Najpogostnejša stvar**, kateri se mnogo naših vinogradnikov ne more privesti, je da ločimo gnilo ali bolno grozdje od zdravega. Posamezne gnile jagode stavimo v posebno posodo. Iz njih napravimo za domačo uporabo tudi dobro vino. To naredimo, ako gnilo grozdje takoj iztisnemo (spremajmo), da ne dobimo močvirja vina slab, grenak okus in da se ne nalezijo bakterije in kvasi, ki napravijo vino nestanovitno, vlačljivo, ali povzročijo, da celo zavre. Tak mošt iz gnilega grozja denemo v močno zažveplano sod. Na vsak hl zažemo vsaj en azbeotni žvepleni trakec. Mošt v močno zažveplanem sodu začne kipeči šele čez nekaj dni in kipi bolj počasi, da pa dobro in stanovitno vino. Ko neha mošt burno kipeči, zalijemo sod do vrha in ko se malo vino nekoliko očisti — približno konca novembra — ga pretočimo v snažen, zažveplan sod.

Na ta način pripravljeno vino, posebno, če ga potem še precedimo ali filtriramo, postane stanovitno in se ne pokvari.

— **S zdravim in odbranim grozdiem**, je treba seveda drugače ravnati, kakor z gnilim, ker zdrav grozdje nima v sebi toliko škodljivih gljivic, kakor bolno, ali gnilo grozdje. V prihodnjem članku bomo opisali, kako se prideluje belo, kako črno vino in o kipeanju. R. C.

Žitna bitka

Glasom uradna statistika se je uvozilo v Italijo med 1. julija in 31. avgusta t. l. 1.831.902 stota žita. Uvoz se je napram istima mesecema lanskega leta zmanjšal za celih 3.020.680 stotov. Radi tega dejstva prevladuje mnenje, da je vlada že izročevala tako imenovano žitno bitko. Mnenja so različna. Naj podamo tu nekoliko statistike o uvozu zadnjih let:

	1921	1922
uvoz v mesecih	52.482.600 st.	44.000.000 st.
avgust	3.762.000 st.	3.080.000 st.
1923	1924	1925

prid. 61.191.000 st. 64.212.000 st. 62.000.000 st.
uvoz 4.783.900 st. 4.852.528 st. 1.831.902 st.
Na podlagi te statistike kaj lahko razsodimo, da so zaloge pomanjkljive in da se bo moral uvoz že v bližnji bodočnosti zopet povečati. Zraven tega moramo tudi pomisliti, da znaša mesečni konsum žita okrog 6.250.000 stotov in da se več do leta do leta.

Spominjalte se ob vsaki priliki 'Dijaške Maticе'

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 7. sept. Amsterdam od 990.— do 1115.—
Belgija od 110.— do 112.—; Paris 117.— do 117,75
London od 180,90 do 121,15; New York od 24,90 do 25,10; Španija od 352.— do 360.—; Švica od 489.— do 495.—; Atene od 36,50 do 37,40; Berlin od 585.— do 595.—; Bukarešt od 12.— do 12,50; Prag od 73,75 do 74,35; Ogrska od 0,0340 do 0,0355; Dunaj od 0,0345 do 0,0355; Zagreb od 44,40 do 44,80.

VALUTE:

Trst, 7. sept. Avstrijske krome od 0,0045 do 0,0050; dinarji od 43,75 do 44,50; dolarji od 24,80 do 26,05; novci po 20 frankov od 95.— do 100.—; fuit Sterling od 120,75 do 121.—.
Benetjske obveznice 71,50.
Zürich, 7. septembra Italija 29,78%; London 25,13; Paris 24,28%; New-York 5,18%; Beograd 9,20.

MALI OGLASI

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KMETIJSKO DRUŠTVO V VIPAVI ima v zalogi izvršno domače vipavsko vino. Cena: Namizno vino: Lir 230—250 desertno od 280 Lir naprej. 1144

URADNICO za pisanje na stroj in stenografijo sprejme takoj odvetniška pisarna Dr. M. Pretnerja in Dr. H. Okretiča v Trstu, Via N. Machiavelli 15. 1255

CUNJE 1, svinec trd 270, baker 5,60, bron 5,20 kupuje Via Tesa 7. 1257

VIPAVSKO VINO na prodajo, 15 hl. in refoška 1 hl. Lasič, Goče p. Vipava. 1260

HISICA s 500 m² vinograda, v Opatici L. 15.000, Vila 80.000, 2 trgovski hiši blizu Matulj in en buffet takoj naprodaj. Pojasnila daje A. Pegan, posredovalec v Matuljih. 1264

POSTREZNICA res sposobna se lašče od 8 do 4. Largo Boschetto 558 Calmanni 1265

ORKESTRON 2.800 v najboljšem stanju se prodaja radi odhoda. Zagrad (Sagrado) Caffè Nigris. 1266

NAZNANILO.

Odprl sem novo zalogo vina na debelo v lastni hiši.

Imam na razpolago po najnižjih cenah in v velikih množinah belo in črno istrsko najboljšo vrsto, 10 do 11 stopinj. Zraven tega marsalo in domači tropinovec. Na deželo pošiljam po železnici iz trauzita.

Fran Tomažič

trgovec z vinom na debelo
Trst, Via Caprin 4. (614)

KRONE po 2.25

plačuje

ALOJZIJ POVIH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

ZOBOZRAVNIK
Dr L. MERMOLJA
specijalist
za zobne in ustne bolezni
sprejema
v Gorici na Travniku št. 5, II.
od 9—12 in od 3—5 (67)

Insertirajte v „Edinosti“

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

tvrdke

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Maltanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Klobučarnica RIZZO

Trst, Via Scalinata 2

PODRUŽNICA

Via Arcata 10

z veliko izbero klobukov in kap

Najnižje cene. (586)

Dober svet

kateremu morate slediti, ako ste ljubitelji prihranka, je sledeči:

Potrudite se takoj do čevljarnice

Alla Babilonia

Via Beccherie št. 4

kjer lahko nakupite dobre

visoke ali nizke črevlje

moške od L. 35.— do L. 45.—

ženske „ „ 10.— „ „ 35.—

otroške „ „ 5.— „ „ 30.—

Preskrbite se pravočasno. 600

Izšel je

VEDEŽ

za leto 1926

640

Dobiva se v Knjigarni - papirnici J. STOKA d. z o. j. TRST, Via Milano št. 37, v Gorici, Idriji Tolminu kakor tudi pri vseh trgovcih na deželi

CENA Lit 4.—

Po pošti priporočeno Lir 4.80.

Ako kvarijo vaš obraz

mozolčki

madeži

pege

trdnice

efelis

bule

tvori

eczemi

in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepo obraz in škodijo mehki koži in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solnca, se zdravijo uspešno z antifilidno vodo «Pertinax», ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah. 66

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKI:

(146)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz rušine prevedel Ivan Vouk.

Med branjem je Valerija jokala, ko je pa Lolo složil pismo, se je naglo dvignila ter rekla jezno in razključljivo:

— Ta samoljubni človek nima sebi enakega, to ti je prvi samodrečel! Tako se dela, kakor bi bila jaz kriva pred njim. Rada bi vedela, kaj mi ima pravzaprav odpustiti? In potem ta ultimatum! Zahteva, da moram biti tam, kjer me je pustil? Prosim vas! O prihod sultana mora biti ves zbor sužnjev na mestu! To poslednje presega vse meje!

Skočila je z naslanjaja in se burno izprehodila po sobi.

— Oh, če bi se mogla ločiti od njega! Toda zvezana sem z njim z otrokom, a ta prekleti čarovnik žerard naju je zvezal s posebnimi čari. Kakor hitro premislim na ločitvi zakona, se me paloti takšna slabost in srce se mi tako bolešno krči, skratka,

popade me takšna žalost, da odločen sleherni misel o ločitvi. Čutim, da se ne morem ločiti od njega; toda ne morem se pokoriti njegovim zahtevam, da se ne bi čutila ponižana.

Lolo je posedla vsakino na divan in začela dobrohotno govoriti:

— Umiri se. Ne pretiravaj, sklepaj brez predsodkov in tedaj se ti ne bo zdela stvar tako tragična. Ta trenutek je silno važen: gre za tvojo bodočnost in Boriso. In ker je on Pavlov sin, ga more oče zahtevati zase; sama veš, kako žalostna je usoda otrok, če so starši ločeni. Ali je vredno žrtvovati malenkostnemu samoljubju svojo in otrokovo srečo? Sestrična Nadja je bila pet let zaročena in je čakala, da je Leonid Stepanovič končal vseučilišče, nakar sta se vzela; nato je bil dve leti pri vojaki in glej, kako sta srečna. Rečem ti še, da ne smeš dvomiti o moji naklonjenosti do tebe in če ti govorim iz srca, mi moraš verjeti. Kakor resnično ljubim Tolja in svoja otroka, tako resnično mislim, da je Pavlikova želja, ki te tako vznemirja, pravična in pametna. Kakorkoli si bosta uredila bodočnost, to je važna zadeva, a hudo mi je jezik samo zastrupljajo vajuje odnose. Če sprejmeš moza, kakor da se ni zgodilo nič posebnega, bosta zaprla usta radovednežem. In ali mi ne bo mogla na štiri oči povedati svojih bridkih čustev? Sicer pa sem uverjena, da te Pavlik ljubi, da se naveže na otroka

in četudi si bosta spočetka bolj hladna, se bo končno vse uravnalo in živeli boste srečno.

Valerija je povsila glavo.

— Kaj poreče mama?... Ona ga sovraži! In Anatolij?...

Lolo je zmigala z rameni.

— Zaradi Tolja ni treba, da se vznemirjaš: njega prevzamem jaz in ti obljubljam, da bo pameten. In mama? Ona nima nobene pravice preprečiti spravlo. Ker pa ni hodobna, ampak samo prenegla, se bo kmalu umirila, ko bo videla, da si srečna. Srečna pa boš prav gotovo, zakaj Pavlik ni navaden človek.

— Veš, Lolo, bojim se, da je postal tudi on čarovnik? — je s tihim glasom rekla Valerija. — No, benemur nisem še povedala, niti tebi ne, da sem ga že nekočkrat videla.

— Ah, kako si molčala! No, povej mi vsaj sedaj, — je radovedno vprašala Lolo.

— Nekoga večera, pred štirimi ali petimi meseci, ko je imela pestunja svoj god, sem jo odpustila. Boris je spal, a jaz sem sedela pri njegovi postelji in se zamislila. Tako je podoben njemu, da so se mi nehoti očasi zasotile. Čutila sem se osamljena, življenje se mi je zdelo pusto, a v srcu mi je bilo tako hudo, da sem se sklonila nad spečim malčkom in bilo mi je nezno. V tistem trenutku mi je v obraz zapihal tako hladan veter, da sem se začudena vzklonila; lahko si misliš,